

Rapport

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard, ondanks meerdere rechterlijke uitspraken, geen of onvoldoende actie heeft ondernomen tegen het naast haar woning gelegen bedrijf dat met medewerking van de gemeente in strijd met het geldende bestemmingsplan ter plaatse was gevestigd en waarvan zij veel overlast en schade had ondervonden.

Beoordeling

I. Bevindingen

1. Verzoekster woont sinds 1982 in Gendt, gemeente Lingewaard. In 1992 kocht M. het perceel naast verzoekster. De bestemming was 'agrarisch gebied' en op het perceel werd tot die tijd een kleinschalig tuindersbedrijf uitgeoefend. M. had een grondverzet- en loonwerkerbedrijf annex kraanverhuurbedrijf op een andere locatie en wilde dat bedrijf verplaatsen naar deze locatie. Omdat de gemeente hem daarvoor geen medewerking verleende, zette M. met instemming van de gemeente in op de vestiging van een bedrijf gericht op de opslag en verkoop van teelaarde, tuingrond en samenhangende activiteiten. M. breidde zijn activiteiten in de jaren daarna uit met de opslag van sierbestrating en natuursteen en noemde het een bedrijf in tuinartikelen.
2. Verzoekster gaf aan dat zij van meet af aan veel hinder ondervond van het bedrijf van haar buurman. De overlast bestond uit geluids-, trillings-, stof- en stankhinder. Vanaf medio 1997 klaagde zij zowel telefonisch als schriftelijk bij de gemeente over de overlast door het bedrijf van M. Uiteindelijk diende zij op 5 mei 1998 een verzoek tot handhaving in, dat het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college) op 2 juni 1998 afwees. Naar aanleiding van het tegen dit besluit ingediende bezwaarschrift, verklaarde het college op 1 december 1998 verzoeksters bezwaarschrift gedeeltelijk gegrond. Het college erkende dat de bedrijfsactiviteiten in strijd waren met het vigerende bestemmingsplan, maar kondigde aan dat een nieuw bestemmingsplan in procedure zou worden gebracht om het bedrijf te legaliseren.
3. Verzoekster ging tegen dit besluit in beroep en de voorzieningenrechter van de rechtbank Arnhem oordeelde in zijn uitspraak van 16 augustus 1999 dat de activiteiten van het bedrijf van M. in strijd waren met het geldende bestemmingsplan. De voorzieningenrechter deed onmiddellijk uitspraak in de hoofdzaak, verklaarde het beroep gegrond en droeg de gemeente op binnen twee maanden een nieuwe beslissing op het bezwaarschrift te nemen, waarbij de gemeente met name ook moest onderzoeken of M. een tuincentrum had of een grondverzetbedrijf.
4. Op 16 december 1999 verklaarde het college het bezwaarschrift van verzoekster - wederom - ongegrond, waartegen verzoekster beroep instelde bij de Afdeling

Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling). Over dit beroep, dat tezamen met verzoeksters beroep tegen de uitspraak van de voorzieningenrechter van 16 augustus 1999 werd behandeld, oordeelde de Afdeling bij uitspraak van 11 september 2000 als volgt:

"...dat het perceel in hoofdzaak is ingericht voor de opslag van verschillende soorten zand, zwarte grond, grind, puingranulaat en bestratingsmaterialen. Op het terrein wordt verder frequent gebruik gemaakt van een shovel, heftruck en vrachtwagens. (...)

Naar normaal spraakgebruik valt onder het woord 'tuincentrum' te verstaan een detailhandelszaak in koopwaar die verband (houdt; N.o.) met de inrichting, verfraaiing en het gebruik van een tuin. De inrichting en het gebruik van het perceel, als hiervoor aangegeven, zijn daarmee niet in overeenstemming. (...)

Aan het vorenstaande verbindt de afdeling de conclusie dat het voorontwerp van het nieuwe bestemmingsplan geen basis biedt voor het oordeel dat concreet zicht bestaat op legalisering van de bedrijfsactiviteiten. Gezien de ernst en langdurigheid (onderstreping; N.o.) van de inbreuk op het ter plaatse geldende planologische regime, biedt ook de omstandigheid dat M. (N.o.) met instemming van burgemeester en wethouders is aangevangen met de ontwikkeling van zijn bedrijfsactiviteiten geen grond voor het oordeel dat hier sprake is van een zodanig bijzonder geval, dat het afzien van handhavingsmaatregelen rechtvaardigt. Nu verder niet van omstandigheden die tot dat oordeel nopen is gebleken, moet worden vastgesteld dat burgemeester en wethouders niet in redelijkheid hebben kunnen besluiten tot afwijzing van het verzoek van (verzoekster; N.o.) om handhavend op te treden tegen de bedrijfsactiviteiten..."

5. De Afdeling vernietigde het besluit van het college en droeg het op om binnen zes weken een nieuw besluit te nemen. Dat gebeurde niet, waarna de rechtbank Arnhem op 13 november 2000 het beroep van verzoekster tegen het niet tijdig nemen van een besluit gegrond verklaarde. Het college diende nu op straffe van verbeurte van een dwangsom vóór 1 december 2000 een besluit te nemen. Dat gebeurde bij beslissing van 28 november 2000. Het college verklaarde verzoeksters bezwaarschrift gegrond en legde het bedrijf van M. een dwangsom op voor het gebruik van zware machines en de wijze van opslag op het perceel, voor zover een en ander niet paste binnen het gebruik als tuincentrum. Zowel M. als verzoekster stelde hiertegen beroep in. Bij uitspraak van 9 mei 2001 verklaarde de rechtbank Arnhem beide beroepen gegrond, omdat de opgedragen last onder dwangsom onvoldoende duidelijk was geformuleerd. Het college diende een nieuw handhavingsbesluit te nemen, waarin de last voldoende duidelijk werd omschreven.

6. Bij dwangsombesluit van 31 mei 2001 droeg het college het bedrijf van M. op om alle opslag in bulk te beëindigen en de werkzaamheden met zware machines te beëindigen. In de jaren 2001, 2002 en 2003 stelde de gemeente vele malen vast dat het bedrijf van M. handelde in strijd met het dwangsombesluit, met name wat de opslag in bulk betreft. De

verbeurde dwangsommen inde de gemeente echter niet. Dit leidde ertoe dat verzoekster zich medio 2003 tot de kort geding rechter wendde met een vordering die in de lijn lag van het dwangsombesluit dat de gemeente feitelijk niet effectueerde.

De rechter in kort geding wees de vordering van verzoekster op 4 juni 2003 toe.

7. Het college had na de uitspraak van de Afdeling van 11 september 2000 (zie hiervoor onder 4.) de in 1999 opgestarte bestemmingsplanprocedure niet verder in procedure gebracht. Het besloot echter in april 2002 een procedure ingevolge artikel 19, eerste lid, van de Wet op de ruimtelijke ordening op te starten. Dit vergde een verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten van Gelderland (hierna GS), welk verzoek GS bij besluit van 14 december 2004 niet inwilligden. GS stelden zich op het standpunt dat geen sprake was van een tuincentrum voor particulieren, dat het bedrijf de geluidsnormen teveel overschreed en dat het perceel in een agrarische bestemmingscategorie viel die aan vestiging van niet-agrarische bedrijven in de weg stond. Het door het college hiertegen op 24 januari 2005 ingediende bezwaarschrift verklaarden GS ongegrond, waarna de rechtbank Arnhem het door het college daartegen ingestelde beroep bij uitspraak van 7 maart 2006 ongegrond verklaarde. Het door M. tegen deze uitspraak ingestelde hoger beroep verklaarde de Afdeling op 20 december 2006 ongegrond.

8. Inmiddels was in januari 2006 een rapport verschenen van de VROM-inspectie naar aanleiding van een door de inspectie uitgevoerd onderzoek naar het gemeentelijk optreden in deze kwestie. Ten aanzien van het bestuursrechtelijk optreden door de gemeente luidde de conclusie in dit rapport:

"(...) Sinds 1997 wordt er geklaagd over de, met toepasselijke wetgeving strijdige, activiteiten. Pas in 2001 neemt de gemeente een beschikking die tot doel heeft de, volgens de rechter aanwezige, overlast te beëindigen. Daarna duurt het nog twee jaar voordat voor het eerst wordt opgetreden.

De Inspectie concludeert dat de gemeente gedurende lange tijd nalatig is geweest bij het optreden in deze, met VROM-regelgeving strijdige, situatie. Tot aan het nemen van de (door de rechter vernietigde) dwangsombeschikking van november 2000 werden de activiteiten van M. toegestaan in afwachting van een legaliseringstraject dat tot op de dag van vandaag niet tot het beoogde resultaat heeft geleid. Met het toestaan van de activiteiten, heeft de gemeente ook de daaruit voortkomende hinder (...) toegestaan.

De Inspectie concludeert tevens dat het na het nemen van de dwangsombeschikking, nog twee jaar heeft geduurd voordat er regelmatig controles zijn uitgevoerd en dat er is opgetreden tegen M. In gesprekken met de gemeente is aangegeven dat de oorzaak hiervan moet worden gevonden in het opgaan van de gemeente Gendt in de nieuwe gemeente Bemmeloord (daarna: Lingewaard). Dit heeft geleid tot onderbezetting en een gebrek aan kennis van dit dossier in de nieuwe afdeling Bouwen, Wonen en Milieu. Deze

oorzaken nemen niet weg dat het uitvoeren van de afgegeven dwangsombeschikking een hogere prioriteit had moeten krijgen....".

9. In de in 2005 door verzoekster tegen M. en de gemeente opgestarte aansprakelijkheidsprocedure bij de sector civiel recht van de rechtbank Arnhem oordeelde de rechtbank bij tussenvonnissen van 9 augustus 2006 dat zowel M. als de gemeente onrechtmatig hadden gehandeld jegens verzoekster. Ten aanzien van M. overwoog de rechtbank:

"...Hij heeft immers in strijd met de verplichtingen uit de Wet op de ruimtelijke ordening en het bestemmingsplan "Buitengebied" gehandeld. Bovendien is op basis van vooral het videomateriaal voldoende duidelijk dat de activiteiten van M. (N.o.) overlast hebben veroorzaakt die qua intensiteit en duur ernstig zijn..."

En ten aanzien van de gemeente:

"...Ook de gemeente heeft onrechtmatig gehandeld. Zij heeft dit overigens in deze procedure erkend. In de eerste plaats heeft zij de onrechtmatige situatie gedoogd met het doel deze te legaliseren. Deze legalisering is echter niet geslaagd, omdat de provincie de noodzakelijke medewerking niet heeft verleend. In de tweede plaats heeft zij meer activiteiten gedoogd dan zij zou willen legaliseren, zodat de bestuursrechter de daarop betrekking hebbende (gedoog- en handhavings-) beslissingen op bezwaar bij uitspraken van 16 augustus 1999, 11 september 2000 en 9 mei 2001 telkens heeft vernietigd. Nadat de gemeente een verdergaande last onder dwangsom had genomen in haar besluit van 31 mei 2001, heeft zij nadien geconstateerd dat M. (N.o.) de last had overtreden, echter zonder dat zij is overgegaan tot inning van dwangsommen.

(...)

Dat de rechtbank (...) het aanvaardbaar heeft geacht dat de Gemeente de bedrijfsactiviteiten van M. (N.o.), voor zover vallend binnen de omschrijving "tuincentrum", gedoogde in afwachting van legalisering, ontheft de Gemeente niet van aansprakelijkheid. Inmiddels is komen vast te staan dat legalisering niet mogelijk is, zodat de Gemeente handhavend had moeten optreden. De verkeerde taxatie van het planologische beleid van de provincie door de Gemeente is een omstandigheid die krachtens de in het verkeer geldende opvattingen voor rekening van de Gemeente komt. (...)

Dat de gemeente advies heeft ingewonnen bij Haskoning, Peutz en Pouderoyen en dat deze adviseurs concludeerden dat het bedrijf van M. (N.o.) planologisch en wat milieu-effecten betreft inpasbaar was, maakt een en ander niet anders. De maatregelen tegen geluidsoverlast die Haskoning en Peutz adviseerden, zijn immers niet uitgevoerd. Bovendien zijn de berekeningen van Haskoning en Peutz gebaseerd op een door M. (N.o.) opgegeven representatieve bedrijfssituatie, waarvan niet is komen vast te staan dat zij

correspondeerde met de werkelijke bedrijfssituatie die aan (verzoekster; N.o.) ernstige overlast heeft berokkend.

10. De rechtbank stelde verder - in rechte - vast dat aansprakelijkheid van de gemeente gold voor de schade van verzoekster als gevolg van overlast vanaf 1994 tot het dwangsombesluit van 31 mei 2001 en voor de periode van overlast tussen juli 2001 en juni 2003, toen met behulp van het hiervoor onder 6. genoemde kort gedingvonnis daaraan een einde kon worden gemaakt.

11. De door verzoekster jegens M. en de gemeente gevorderde integrale vergoeding van de proceskosten, zowel voor het bestuursrechtelijke als het civielrechtelijke traject wees de rechtbank van de hand. Daarbij overwoog de rechtbank ten overvloede dat het standpunt van de gemeente in de bestuursrechtelijke procedures niet zo weinig houdbaar was dat ruimte zou zijn voor een integrale kostenveroordeling. In voormeld tussenvonnis werd reeds een eindbeslissing gegeven over de gevorderde vergoeding van immateriële schade wegens jarenlange hinder. Deze werd tot een bedrag van € 20.000 toegewezen. Ten aanzien van de materiële schade werd verzoekster in de gelegenheid gesteld deze nader te onderbouwen.

12. Bij eindvonnis van 14 januari 2009 veroordeelde de rechtbank de gemeente en M. hoofdelijk tot vergoeding van immateriële schade ten bedrage van € 20.000, materiële schade ten bedrage van ongeveer € 12.000 en proces- en beslagkosten ten bedrage van ongeveer € 17.000. M., de gemeente en verzoekster zijn vervolgens in beroep gegaan tegen dit eindvonnis van de rechtbank. De kwestie is op het moment van het uitbrengen van dit rapport onder de rechter.

12. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman erkende de gemeente dat er fouten waren gemaakt en dat zij haar rol in het geheel niet wilde goedpraten of bagatelliseren. Het college benadrukte echter nogmaals dat de gemeente de zaken niet op zijn beloop had gelaten en dat het M. niet van het begin af aan ongestoord zijn gang heeft laten gaan. Om de kwestie zelf te kunnen beoordelen had de gemeente immers diverse onderzoeken laten uitvoeren alvorens te beslissen op de onderscheiden verzoeken van verzoekster en M. Verder gaf de gemeente aan dat de wijze waarop verzoekster omging met de problemen het voor de gemeente onmogelijk maakte om deze voor haar op te lossen. De gemeente kon zich weliswaar voorstellen dat de handelwijze van M. aan die houding van verzoekster had bijgedragen, maar de gemeente kon niet verantwoordelijk worden gehouden voor het gedrag en de werkwijze van M.

De gemeente had verzoekster aangeboden om het mogelijk te maken om op haar kavel een extra woning te bouwen, hetgeen een financiële compensatie zou opleveren. Verzoekster reageerde daar afwijzend op. Over het recht op hogere compensatie of vergoeding voor gemaakte proceskosten verwees de gemeente naar de uitspraak van de rechter.

13. Het bedrijf van M. is inmiddels verplaatst.

II. Beoordeling

14. In deze kwestie draait alles om het uitblijven van (tijdig) handhavend optreden door het college van burgemeester en wethouders van Lingewaard. Handhavend optreden door de overheid - of het uitblijven daarvan - is een gedraging, die direct ingrijpt in de relatie tussen overheid en burger. Die relatie is primair een vertrouwensrelatie. Bij verzoekster was het vertrouwen in de gemeente ernstig geschonden. Voor de gemeente was al voor de opening van het onderzoek door de Nationale ombudsman duidelijk dat zij de nodige fouten had gemaakt en onrechtmatig had gehandeld jegens verzoekster. Dit bleek namelijk uit het inspectieonderzoek van VROM begin 2006 en uit het vonnis van de rechtbank later in dat jaar. De Nationale ombudsman heeft na ontvangst van de klacht van verzoekster vrijwel direct - in februari 2008 - aangestuurd op mogelijk herstel van vertrouwen door na te gaan of partijen bereid waren alsnog een bemiddelingstraject onder leiding van de Nationale ombudsman persoonlijk in te gaan. Partijen bleken daartoe bereid. Ultimo 2008 is vastgesteld dat de bemiddeling niet tot een positief resultaat heeft geleid. Het geschonden vertrouwen werd niet hersteld.

15. Het vereiste van rechtszekerheid houdt in dat bestuursorganen gevolg geven aan rechterlijke uitspraken. Deze norm impliceert onder meer dat een bestuursorgaan zich dient te houden aan de in de rechterlijke uitspraken aangegeven beslistermijnen en dat rechterlijke uitspraken voortvarend en precies worden nageleefd. Gezien de verdeling van machten in een rechtsstaat moeten overheidsorganen prompte uitvoering geven aan uitspraken van een onafhankelijke rechter. Deze grondregel kan slechts uitzondering lijden indien er een - naar objectieve maatstaven gemeten - onmogelijkheid zou zijn tot uitvoering van de rechterlijke uitspraak.

16. Het gaat hier om de vraag of de gemeente prompte en adequate uitvoering heeft gegeven aan één of meer rechterlijke uitspraken in verband met het niet handhavend willen optreden door de gemeente tegen de overlast veroorzakende bedrijfsactiviteiten van M., de buurman van verzoekster. De gemeente erkent dat zij in dit dossier fouten heeft gemaakt en zelfs dat zij jegens verzoekster onrechtmatig heeft gehandeld en daarmee aansprakelijk is voor de door verzoekster geleden materiële schade als direct gevolg van het niet handhavend optreden tegen de overlast veroorzakende activiteiten van M. De gemeente bestrijdt echter dat zij M. ongestoord zijn gang heeft laten gaan.

17. De Nationale ombudsman stelt vast dat de uitspraak van de Afdeling van 11 september 2000 klip en klaar is. De Afdeling heeft het college in niet mis te verstane woorden de boodschap meegegeven dat M. het bedrijf zoals hij het ter plaatse feitelijk exploiteerde, daar nooit had mogen exploiteren. Het ging niet om een tuincentrum of bedrijf van gelijke strekking, maar om een handel (bulkopslag en verkoop) in verschillende soorten zand, zwarte grond, grind, puingranulaat en bestratingsmaterialen.

De gemeente heeft derhalve langdurig ten onrechte afgezien van handhaving en een overlast veroorzakende situatie gedoogd. De Afdeling heeft het college opgedragen om binnen zes weken een nieuw besluit te nemen. Gelet op de ondubbelzinnige strekking van die uitspraak van de Afdeling, had het op de weg van het college gelegen - toen - tot een effectieve uitvoering te komen van die uitspraak. Dat wil zeggen de gemeente had in overleg moeten treden met M. en met verzoekster om te zoeken naar een oplossing voor de korte termijn, waarmee snel aan de overlast voor verzoekster een einde zou komen. Tevens had dan meteen moeten worden gezocht naar een oplossing voor de bedrijfsvoering van M. Dat is niet gebeurd.

In plaats daarvan heeft het vanaf september 2000 bijna drie jaar geduurd - tot juni 2003 - voordat aan de overlastgevende activiteiten van M. een einde kwam. En dat einde kwam niet op initiatief van de gemeente, maar op initiatief van verzoekster zelf die met behulp van een vonnis van de kort geding rechter reductie van de overlast kon effectueren, zoals de gemeente dit had kunnen doen maar niet deed met het dwangsombesluit van eind mei 2001 (acht maanden na de uitspraak van de Afdeling).

Door deze handelwijze van de gemeente heeft zij zich niet alleen niet gehouden aan de haar opgedragen beslistermijn, maar bovenal niet gehouden aan de eis om voortvarend en precies de uitspraak van de rechter na te leven. Er is ook niet gebleken van een naar objectieve maatstaven gemeten onmogelijkheid voor de gemeente om aan die uitspraak van de Afdeling effectieve uitvoering te hebben kunnen geven. Het college heeft daarmee gehandeld in strijd met het rechtszekerheidsvereiste. Het is begrijpelijk dat het vertrouwen van verzoekster in de gemeente hierdoor ernstig is geschaad.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Slotbeschouwing

Toen M. in 1992 het perceel naast verzoekster kocht wilde hij daar een grondverzetbedrijf exploiteren. Al snel begon de overlast voor verzoekster, omdat de gemeente, alhoewel zij M. voor de door hem voorgestane exploitatie geen toestemming had verleend, hem wel ruimte gaf om vergelijkbare activiteiten te ontwikkelen. Op de daardoor veroorzaakte overlast heeft de gemeente niet adequaat gereageerd. Daarmee heeft de gemeente zowel de moeilijkheden over zichzelf als over verzoekster en M. afgeroepen en bijgedragen aan de instandhouding van het conflict tussen verzoekster en M.

M. heeft als ondernemer jarenlang in die locatie geïnvesteerd en uiteindelijk na tien jaar moeten vaststellen, dat hij daar niet de door hem gewenste onderneming kon drijven. Verzoekster heeft al die jaren tegen zowel haar buurman als tegen de gemeente gestreden om verlost te worden van de overlast.

In 2000 had de gemeente de uitgelezen mogelijkheid haar ongelukkige keuze te corrigeren, maar zij heeft toen nagelaten dit te doen. Hoe komt het dat de gemeente na de uitspraak van de Afdeling in september 2000 niet kritisch heeft gereflecteerd op haar handelen? In hoeverre was sprake van onkunde, onvermogen en/of onwil om te komen tot een inhoudelijke oplossing van het conflict?

Duidelijk is in elk geval dat, omdat dit toen niet is gebeurd, de schade en het leed bij verzoekster en waarschijnlijk ook bij M. veel groter is geworden dan nodig is geweest.

En partijen zijn er nog niet. Thans loopt een civiele procedure in hoger beroep. Natuurlijk kan opnieuw gewacht worden op een uitspraak van de rechter. En partijen kunnen daarna nog verder procederen. De Nationale ombudsman acht dit een onwenselijke situatie. Een manier om dit proces van procedures te doorbreken en een einde te maken aan de kwestie die partijen al twaalf jaar bezig houdt, is schikken.

De Nationale ombudsman geeft het college dan ook in overweging hieraan uitvoering te geven en met verzoekster daartoe in overleg te treden en zo mogelijk ook M. bij die schikking te betrekken. De gemeente zal verzoekster dan wel financieel ruimhartiger tegemoet moeten treden dan zij tot nu toe heeft gedaan. Niet omdat zij daartoe rechtens verplicht is, maar omdat dit uit een oogpunt van behoorlijkheid een passend gebaar zou zijn ter compensatie van het leed dat zij door haar bestuurlijk falen heeft veroorzaakt. Er moet een einde komen aan de kwestie en de sleutel daartoe ligt in handen van de gemeente als zij accepteert dat gemaakte fouten in het verleden ook financiële gevolgen kunnen hebben zonder dat deze gevolgen in rechte zijn komen vast te staan.

Om deze reden verbindt de Nationale ombudsman een aanbeveling aan het rapport.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders te Lingewaard is gegrond wegens schending van het rechtszekerheidsvereiste.

Aanbeveling

Het college van burgemeester en wethouders van Lingewaard wordt in overweging gegeven in overleg te treden met verzoekster om alsnog te komen tot een schikking en tot een passende vergoeding voor de door verzoekster gemaakte (proces)kosten in aanvulling op de vergoeding waartoe het college door de rechtbank is veroordeeld, zodat verder procederen in hoger beroep achterwege zou kunnen blijven.

Onderzoek

Op 19 oktober 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw H. met een klacht over een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Lingewaard. Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren. Tijdens het onderzoek heeft de Nationale ombudsman een bemiddelingstraject geïnitieerd. De bemiddeling heeft niet geleid tot een oplossing van het geschil. Daarna kreeg het college nogmaals de gelegenheid inhoudelijk te reageren op de klacht.

De reacties van betrokkenen gaven aanleiding het verslag te wijzigen en aan te vullen.

Informatieoverzicht

De in dit rapport weergegeven bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Het verzoekschrift van 17 oktober 2007 en meegezonden bijlagen.
2. De brief van 18 februari 2008, die de Nationale ombudsman aan het college van burgemeester en wethouders toezond en de daarin genoemde bijlagen (waaronder het rapport van de VROM-inspectie van januari 2006).
3. De reactie van het college van burgemeester en wethouders op het verslag van bevindingen bij brief van 3 april 2008
4. De brief van 22 juli 2008, waarmee de Nationale ombudsman het onderzoek naar de klacht van verzoekster heeft geopend en de daarin genoemde bijlage (verslag van bevindingen).
5. De reactie van verzoekster op het verslag van bevindingen bij brief van 2 augustus 2008.
5. De reactie van het college van burgemeester en wethouders op het verslag van bevindingen bij brief van 22 augustus 2008 en de daarin vermelde bijlagen voorafgaand aan het indienen van het verzoekschrift bij de Nationale ombudsman.
6. De reactie van het college van burgemeester en wethouders op het verslag van bevindingen bij brief van 12 januari 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond